

Teona Farmatu
Paul-Daniel Golban
Corina Stoian
Andreea Stoica
Georgiana Tudor

Obiecte

Există multe case ale melancoliei, dar nu toate pot fi zărite. Unele pot fi vizitate, altele pot fi percepute cu aromele, pielea și gustul lor. Dar dintre toate casele melancoliei, cele mai stăpânitoare sunt acelea pline de obiecte. Dacă ar putea vreodată să-și spună ceva, nu ar fi nicio istorie, ar fi doar timpul în care au aflat de ce trebuie să rămână acolo unde sunt, să nu asculte decât aerul care le amintește ceva, ca și cum ar avea nevoie să se trezească. Obiectele păstrează în ele viața de dinainte și pe cea de după, știind că nu mor niciodată. E și acesta un fel de a te face invizibil.

„Pe rafturile astea unde odată se vor așeza alte obiecte, ninsorii îi place să se transforme în praf, aerul atârnă de scheletul candelabrului și se trezește dimineața cu același gust imprevizibil. Există ochi fără pleoape care nu mai suportă ușile trântite, fiindcă vor cădea bucăți adormite în ireal, spărgându-se tânguitor; nimeni nu aude cum se pietrifică memoria, fiindcă odată vor exista alte obiecte, iar înlocuirea e mereu dureroasă.”

Un loc ascuns privirii trecătorilor, Muzeul Farmaciei este casa obiectelor medievale, rămase dintr-un Cluj uitat. Acolo, o musculiță se așază încet lângă niște sticle de proveniență incertă. O puderie din obiectele aflate în muzeul aflat în renovare sunt învăluite de un parfum cvasi-alchimic. Pe raftul unde s-a așezat musculița stă scris caligrafic *BARNEAPOTEK*, o secțiune dedicată medicamentelor

pentru copii, toate în suporturi colorate de ceramică sau de sticlă. Într-un colț, la mică distanță de toate acestea, se află un ou de struț spart, care conține un praf magic. Este, de fapt, *Pulvis Mumiae*. Este incertă modalitatea prin care praful acesta, găsit atât de rar, s-a strecurat până la urmă în colecția muzeului. Se zvonea că ingurgitarea lui ar putea duce la nemurire, atât a corpului, cât și a sufletului. Poate că totuși nu este doar o întâmplare. Acum 2700 de ani, în Egiptul antic, existau mulți copii care au devenit regi la vârste fragede din cauza multiplelor războaie. O parte dintre aceștia au murit din cauza rănilor și au fost înmormântați împreună cu obiectele și cu servitorii lor.

Amețită de praful care se așază ca o plapumă a uitării peste încăperea, musculița zboară la cel mai ascuns vas. Se simte protejată, ferită de lumină și departe de golul asurzitor, care face ca toate obiectele din muzeu să rezoneze. Vasul vechi de lut în culori palide de albastru și verde, cândva indispensabil pentru această casă, conține urme de teriac. A fost întreg, fără fisuri și, fiind păstrătorul unor secrete lumești, era în centrul atenției. Borcanul de lut încă ascunde antidotul universal.

Musculița privește în colțul din dreapta al camerei, opus ferestrei mici, unde se află o sobă. În stânga ei, domină un fotoliu vechi și scârțâitor. Cel care se va așeza pe acest fotoliu va sta cu umărul stâng în dreptul sobei, dar fără să-i vadă modelul de teracotă arămie cu flori moarte, vii printr-un joc de încrucișări geometrice. Umărul drept va fi de partea ferestrei mici, dar fără să-i zărească lumina decât printr-o sfortare obositoare a capului de a se întoarce. Draperiile au fost trase demult, iar lumina care s-ar disipa ar fi una solidă din cauza umbrei nukului din curtea vecină. În față, va vedea doar ușa, cu perdelele îngălbenite de vreme, mustind a praf și a urme din vechime. Dar cel care ar sta sau care a stat în acest fotoliu nici nu va putea să se ridice să plece, singurul lui gând fiind acela de a se lăsa îmbrățișat de arcurile moi, teșite de atâția stătători. Cotierele sunt din lemn de palisandru lăcuit, cu bucăți sărite din loc în loc și desene cioplite de pe vremea când copiii surghiunuiți la teme găseau noi feluri de a utiliza rigla și echerul pe mânerul lui. Pe deasupra are așternută o fâșie de lână roșie cu striții negre în model de stup, lucrată la război. Pe alocuri moliile au cioplit găuri sprintare. Fotoliul are un miros dominant de lemn ars și fum de la sobă, în care se contopesc o urmă de sudoare de la toți oboșiții care s-au tolănit în el, puțin parfum de la domnișoarele venite în vizită sau de la cele care urmau să plece în oraș, plus arome de mâncăruri nedefinite de la cei care s-au ospătat stând în el. În general, acest

miros compus poate fi descris ca dulce, având acel iz al stătutului și vechiului ușor înecăcios.

Aici, departe de primejdie, draperiile din catifea maschează o porțiune din fereastră, îngăduind luminii să atingă numai colțurile mobilierului. Musculița rămâne un timp pe marginea ferestrei, scăldată în lumina aspră. Încăperea capătă un aspect neclar în zonele cu umbră. Întunericul nu e în acord cu ea, îi rănește ochii, iar zborul devine încâlcit. Fiecare cotitură trebuie calculată, pentru a evita impactul cu suprafețele dure. În acest imperiu tăcut, cei mărunți și neînsemnați pot percepe glasul discret al obiectelor. Musculița se îndreaptă spre fâșiile umbrite, unde poveștile se aud mai bine. Se va așeza în întuneric să asculte amintirile obiectelor din încăperea.

Pe schela din exteriorul muzeului, ziua muncitorilor devine tot mai lungă, iar munca, asiduă. Nemaiputând suporta căldura sufocantă, unul dintre aceștia se strecoară în holul muzeului pentru a ajunge la punga cu apă și mâncare. Bănuind că încăperile adăpostesc obiecte delicate, cu o istorie complicată, pășește prin ușa întredeschisă ca să vadă rafturile împânzite cu borcane colorate. Pasul îi devine moale, ca să nu strice atmosfera misterioasă a locului. Își apropie privirea de sticlă cu minerale, încercând să descifreze literele rotunde inscripționate pe etichetă, când strigătul unui alt muncitor taie liniștea prăfuită. Zorindu-se afară, brațul său atinge balanța arămie, provocând căderea acesteia. Impactul cu pardoseala produce un zgomot ascuțit, metalic, reveria fiind întreruptă. Ușa este trântită la ieșire.

Atunci, de pe un raft al muzeului, se trezi un foarfece:

- Ho, parcă m-ar fi scăpat pe mine domnișoara Anikó când încerca să-și așeze franjurile la rochie. Apoi, țin minte că mama sa a țipat la ea ca din gură de șarpe. Spunea doamna că e semn rău, mai ales pentru ea, fecioară în așteptarea nunții; să scapi foarfecele înseamnă că viitorul soț sigur te-nșeală și te va înșela. Fata s-a neliniștit încât au trebuit să-i aducă săruri. După ce-și veni în simțiri, Anikó îi zise mamei:

- Nu mă mai chinui cu poveștile tale! N-o să-l despartă nicio foarfecă pe Hans de mine. Mai degrabă ai ridica foarfecele și mi-ai da o mână de ajutor cu franjurile. Balul e diseară, iar eu nu am rochia gata.

Toate astea s-au întâmplat demult; am și ruginit de atunci, ar trebui să mă curețe cineva.

Lângă foarfece, la o mică distanță, se găsește un vas din sticlă colorată. Zgomotul produs de căderea balanței îl face să vibreze și, la rândul său, pare să capete viață. Este un obiect din timpul Școlii Reformate, folosit de un băiat de 12 ani al cărui nume era Miklós. Băiatul era bolnav și folosea pudra din borcan la fiecare două zile, suferind de friguri. Pudra îl ajuta să respire firesc, chiar dacă Miklós nu izbutea să fie sănătos.

- Substanța din borcan ar fi trebuit să acționeze ca o doctorie temeinică, spunea farmacistul, adresându-se bunicului lui Miklós, în grija căruia era băiatul. Pudra, făcută din mentă, lumânărică și alcooluri uleioase, ar fi trebuit să îl pună pe băiat pe picioare.

Miklós se liniștea doar pe moment, dar, de fapt, sănătatea lui se înrăutățea.

- Nu înțeleg de ce nepotul meu nu se vindecă, dacă pomada e cu adevărat tămăduitoare.

Săptămânile treceau, praful din borcan se împrăștia, dar boala tot nu dispărea, iar bunicul lui Miklós, domnul Szilárd, se arăta tot mai posomorât.

Tresare și vasul de lut, de-i ies din pori și rămășițele de teriac. Sunetul care umple camera în urma impactului balanței cu podeaua îi amintește de primăvara anului 1620, când părăsise farmacia. Un tânăr slujitor intrase în încăpere, iar în grabă dăduse un borcan cu melasă.

- Îmi pare rău, spusese slujitorul uitându-se la pudra de pe podea. Sunt trimisul principelui Bethlen!

La aceste vorbe, ridurile de pe fruntea farmacistului se adânciră. După un oarecare răgaz, se îndreptă cu pași apăsați spre raftul cu antidoturi. Vasul spart zgudui toate obiectele farmaciei, dar nu și vasul cu teriac, care deja era în mâinile farmacistului.

- E cel mai bun antidot pe care îl puteți găsi în întregul Principat al Transilvaniei, e teriac venețian, spuse farmacistul cu o urmă de mândrie în glas, dându-i-l slujitorului.

Acesta îi înmână câțiva ducați de aur și părăsi farmacia.

O rădăcină uscată de mătrăgună cade de pe un taler al balanței. Se găsește într-o cutiuță de sticlă și este prinsă la capete cu ferecături de argint. Ceva din substanța ei ameliorează și iute hrănesc cândva sufletele femeilor. Pe Blanka, însă,

fata din casa familiei Schröder, o preschimbare. Era copilă încă, palidă și neștiutoare, când slujnica familiei, Welma, femeie pricepută la toate, îi dăruise pe ascuns rădăcina unei plante:

- O să-ți fie de folos peste ani, când o să te îndrăgostești prima oară și n-ai să te mai recunoști nici tu! Pune-o unde știi că nu umblă nimeni! Și mestecă puțin din ea când va veni vremea!

Tăcută și mulțumită de urzeala în care tocmai fusese prinsă, Blanka a pus rădăcina într-o cutiuță, fără nume, așa încât părea un obiect obișnuit, potrivit cu odaia ei de fată.

„Praful e în mâinile celor care ne țin, îl inhalăm ca să rămânem vii și în lumea de-aici, să facem ninsoarea mai sălbatică decât vântul. Astăzi suntem amintiri. Aveți grijă, timpul nu mai știe că între cer și podele se sfărâmă bucăți din noi. Materia noastră se albește la atingere, ochii se închid la ieșire. Fereastra stă la pândă, pașii voștri ne amplifică muzica. Astăzi suntem amintiri. Ne place să înțepem când vă întoarceți spre noi.“

Acum praful se transformă în ninsoare și se înalță, proiectând poveștile celor adormiți în uitare. Trecutul renaște, trezește noi tulburări și deschide rănile cicatrizate. Talerele balanței întretaie furtuna de praf, sporindu-i intensitatea, foarfecele se scutură de rugină, cutia de sticlă se sparge, pudra și teriacul se scutură la rândul lor. Urme de pași au rămas pe porțiunea de pardoseală pe care a căzut balanța.

- Ce durere! răsună glasul de pe podea. Nu m-am mai simțit atât de rău de când afurisitul acela de băiețuș mi-a rupt unul dintre talere! Pe vremea în care meșterul m-a făurit, am fost cea mai de seamă balanță găsită în Principat.

Cu mulți ani în urmă, la atelierul său de prelucrare a aramei, meșterul Helmut Weiss a primit o vizită neașteptată din partea lui Tobias Wayda, primul farmacist al orașului. La început, meșterul nu părea să înțeleagă meseria acestui nou-venit. Era, într-adevăr, o slujbă neobișnuită pe atunci. A acceptat, însă, la rugămintea farmacistului, să inventeze o balanță sortită uzului medicinal.

- Primesc zilnic săruri, minerale, ierburi, pudre, îi spunea Tobias. Am nevoie de o balanță ca să verific greutatea acestor doctorii pe care oamenii le vor cumpăra. Ambele talgere ale balanței trebuie construite fără cusur. Nu e loc pentru greșală.

Am auzit atâtea zvonuri legate de îndemânarea cu care îți făurești obiectele, încât nu am putut apela la nimeni altul decât la tine!

Ceea ce farmacistul nu a menționat însă erau comentariile legate de legătura stranie dintre meșter și obiectele pe care le lucra cu trudă:

- Aveți grijă! îl avertizase Ida, vecina de peste drum. Helmut se atașează atât de mult de obiectele confecționate, încât trăiește pierderea lor la fel cum ar trăi pierderea unor oameni dragi!

- Ia te uită, e culmea! Ce vreți să spuneți? întrebă nedumerit farmacistul. Sunt doar niște obiecte.

- Soția meșterului a murit doborâtă de o boală urâtă, iar Helmut nu a trecut niciodată peste tragedia asta. A devenit atât de apatic, încât am crezut că îl vom pierde și pe el. Tot mai ursuz și greu de mulțumit, și-a dedicat întregul timp obiectelor sale meșteșugite. Nu cred că l-am mai văzut pe meșter zâmbind de atunci. Nici măcar băiețelului său nu îi dă prea multă atenție.

- Și ce-are asta de-a face cu balanța mea?

- Vă zic doar să nu fiți necăjit dacă nu o veți primi. În timp ce le confecționează, meșterul devine mai senin, le vorbește obiectelor făurite, ajungând chiar să nu mai renunțe la ele. Adeseori nu respectă înțelegerea făcută cu clienții săi.

Peste câteva săptămâni, meșterul i-a spus farmacistului că nu poate respecta termenul de predare:

- Jonas, băiatul meu, a rupt talerul stâng al balanței, confundându-l cu o bărcuță. S-a furișat afară de dimineață și a dat drumul bărcuței pe Someș, împreună cu fiul Elisabetei. L-am muștră numai decît, dar nu am de ales, trebuie să vă cer să aveți răbdare. Voi reconstrui balanța.

Farmacistorul nu a crezut povestea. Dezamăgit, se gândea să facă rost de instrument din altă parte. După două zile, însă, Helmut a trecut pragul farmaciei cu obiectul dorit. Niciodată nu a mai văzut Tobias o balanță atât de atent lucrată. „Trebuie ferită de ochii lumii”, a spus în sine sa, „nu vreau ca o asemenea minunăție să fie furată.” Surprins de apariția obiectului și de splendoarea de bijuterie a acestuia, farmacistul nu a remarcat regretul întipărit pe chipul meșterului atunci când a părăsit încăperea fără odorul cu care venise. Ceea ce a observat, în schimb, au fost vizitele frecvente ale meșterului – mai dese decât cele are oricărui alt locuitor al orașului. În timp ce descria diverse simptome ciudate, privirea lui părea să caute în permanență ceva.

- Din câte știu nu are probleme de sănătate, remarcă într-o zi vecina Ida. Meșterul nu avea însă nevoie de medicamente, căci altceva îl rodea.

Într-una din zile, în timp ce condiția băiatului se agrava, domnul Szilárd mergea prin centru și dădu nas în nas cu o vecină, o femeie pe nume Emma Rosensweig. Doamna Rosensweig era una dintre cele mai pricepute femei în îngrijirea copiilor, vestită pentru asta în tot centrul orașului. Odată, când era mai mic, Miklós a avut o infecție provocată de mușcătura unui șarpe. Atunci, doamna Rosensweig și-a adus ingredientele și a reușit să prepare un unguent care l-a vindecat pe băiat.

- Ce te apasă pe suflet, domnule Szilárd?

- Domnul să te aibă în pace! Uite, sunt tare necăjit când mă gândesc la nepotul meu. Nu se simte deloc bine de mai multe săptămâni, l-a luat cu friguri! Are febră mare și mi-e teamă că nu mai apucă multe zile!

- Îmi pare rău să aud asta! Îl știu pe Miklós de când era mic! Dar haidem să intrăm în farmacie! Poate găsesc un leac potrivit!

Au luat-o amândoi în direcția farmaciei și au intrat la subsol, în speranța că vor găsi ceva de trebuință. Farmacistul îi salută, dar nu se pricepea să zică cu exactitate de ce anume are nevoie băiatul. Doamna Rosensweig îi șopti ceva farmacistului în timp ce bunicul lui Miklós era absorbit de toate ustensilele din jur. Așa că nici măcar nu observă când farmacistul i-a înmânat un mic flacon care semăna cu cel pe care Miklós l-a primit prima dată. Nu mică i-a fost mirarea când doamna Rosensweig a spus că acesta este un dar din partea ei. A mulțumit și a ieșit pe scări, intrând în vuietul orașului. A mai stat câteva clipe împreună la taclale cu doamna Rosensweig, apoi s-au despărțit.

În tot acest timp, Miklós stătea întins pe pat, parcă pe altă lume.

- Bunicule, unde ai fost?

- Am fost să iau ceva o doctorie pentru tine.

Apoi bunicul i-a adus un pahar din licoarea pe care Miklós o și înghiți. La puțin timp, băiatul s-a cufundat într-un somn adânc. Timpul a trecut în mare lentoare pentru domnul Szilárd, deoarece nu știa dacă acest somn era de bun augur sau rău-vestitor. Clipele care treceau prindeau din ce în ce mai multă însemnătate pentru sănătatea băiatului. Bunicul său se găsea într-o situație dificilă,

neștiind cum să acționeze cel mai bine, așa că s-a îndreptat spre casa doamnei Rosenzweig în speranța că va putea găsi ajutor. Își luă sacoul în spinare și merse ținută pe o stradă lăturalnică care ducea acolo unde voia să ajungă. A bătut în poarta de la intrare și a așteptat înfierbântat un răspuns. Cu siguranță era cineva acasă, căci auzise niște zgomote mici din bucătăria de vară, iar lucrul acesta îi domoli neliniștea. Întârzierea nu a fost lungă, căci doamna Rosenzweig se ivi în fața porții:

- Cu ce treabă pe aici? Întrebă doamna Rosenzweig jucându-se absentă cu lanțul de la gât. Te muncește un gând, nu-i așa?

- E ceva în neregulă cu Miklós al meu! Farmacia e deja închisă, așa că nu am văzut altă soluție decât să vin la tine. Poate m-ai ajuta cu un sfat, fiindcă sunt la capătul puterilor!

- Așteaptă doar să aduc ierburile cu mine!

Apoi au pornit-o repede spre casa bunicului, cu o pungă de hârtie pe care femeia o ținea la piept și în care se aflau ingredientele pentru Miklós.

Doamna Rosenzweig intră în casa bolnavului, sigură pe sine, urmată de domnul Szilárd, încercat de neputință. Ea întrebă dacă Miklós a luat doctoria, iar bunicul răspunse că da. Fără a sta prea mult pe gânduri și văzând fața palidă a băiatului, doamna Rosensweig încropi din câteva ierburi o băutură pe care o încălzi ușor, după care i-o dădu băiatului aflat în starea dinaintea treziei.

- De data aceasta totul va fi bine! rosti cu încredere doamna Rosenzweig.

Apoi nu le mai rămase altceva de făcut decât să aștepte.

Miklós s-a trezit undeva înspre seară. Deși avea o ușoară amețală, se simțea înviorat, nemaiaducându-și aminte de starea de apatie în care zăcuse.

- Nu e de mirare că băiatul de la farmacie nu știe treabă! Nici măcar amestecuri ușoare nu știe să prepare! Nu știu ce ne-om face cu el!

Prima dată nu și-a dat seama de realitate dar, judecând după faptul că a primit în dar noul flacon, domnul Szilárd a întrebat-o pe doamna Rosensweig, iar dânsa a recunoscut ceea ce bătrânul deja bănuia. Nu farmacistul, ci doamna Emma Rosensweig avea în stăpânire medicamentele, dar mai ales plantele din farmacie, fără ca nimeni să știe.

- Dar tu de unde ești atât de plină de învățătură? Că nimeni din tot orașul nu te știe farmacistă!

- Ei, poate nu chiar farmacistă, dar ierburile, tincturile și amestecurile le știu pe de rost! Vezi tu, eu am copilărit cu cehii și slavii din Moravia, unde băbuțele își moștenesc învățăturile din familie în familie, vorbă cu vorbă. Îmi amintesc cu

bucurie de baba Justina cu care petreceam verile întregi prin păduri, de la răsărit până la soare-apune! Și iată că nu a fost în zadar. Ajut și la farmacie, le zic de multe neștiute, dar, neînvățând carte, nu pot ține condica; totuși, nu mă pot plânge, sunt răsplătită pe măsură!

- Îți mulțumesc, scumpă Emma, nu știu cum te-aș putea răsplăti, adăugă bunicul lui Miklós.

- Sunt sigură că ne vom mai întâlni, îi răspunse tainic femeia.

A trecut ceva timp de la această întâmplare; când domnul Szilárd o mai zărea pe stradă pe doamna Rosensweig, cei doi își zâmbeau discret, fiecare mulțumindu-i celuilalt, unul pentru leacuri, celălalt pentru păstrarea secretului. Devenind client fidel al farmaciei după boala lui Miklós, prietenia dintre Emma și domnul Szilárd s-a transformat în iubire statornică peste câțiva ani, căci de fiecare dată când sănătatea băiatului se șubrezea, bunicul apela la leacurile Emmei, semn că magia însuflețește și inimile. Nu doar leacurile sunt acelea care te scapă de la ananghie, ci și omenia și mai ales dragostea.

Blanka și-a înfășurat cutiuța într-o pânză opacă și a așezat-o într-un sertar din camera ei, printre câteva perechi de ciorapi. Știa că ascundea ceva neîngăduit. Zi de zi verifica sertarul, să se asigure că nimeni nu-i descoperise secretul. N-avea decât un confident, pe Welma, dar n-ar fi vrut să-i destăinuie chipul de vrăjitoare din cauza propriei neatentii. Blanka avea nouă ani și, cu o discreție aparte, își păstra prețioasa taină. Simțea că are grijă de o amuletă neobișnuită, care o neliniștea. Nu știa ce e, de fapt, rădăcina aceea, nici ce efect ar putea avea.

S-a strecurat într-o zi din odaia ei, având pe sub rochia de joacă pânza, iar sub ea, numai rădăcina. A ieșit din casă, a străbătut aleea și a luat-o pe Ulița Podului, stradă largă, pe care știa că se poate plimba oricât. Nu-și mai încăpea în fire de bucurie că, în sfârșit, în liniștea înserării, poate privi rădăcina pe îndelete. Îndepărtată de casă și de verva străzii, s-a așezat pe o bucată de pământ și a smuls nerăbdătoare bucata de pânză. Ținea în mână o rădăcină groasă, încâlcită, care păstra încă urme de pământ întărit. N-avea niciun miros, dar Blanka știa că poate mușca din ea. A închis ochii și a gustat. Mesteca lent, convingător și aștepta să resimtă efectul. Nu se întâmpla nimic.

Plimbarea devenea încet-încet obiceiul clandestin al Blankăi. Aproape în fiecare seară fugea în același loc, se așeza, lua o mușcătură mică și aștepta. Lumea se închidea în ea din ce în ce mai mult. Când se întorcea acasă era Alta. De fiecare

dată, altă față se întindea în pat și își ținea ochii deschiși până îi amorțeau pleoapele.

„Nu-i mai pot închide!”

Îi avea tot timpul prinși de niște cârlige închipuite, care o legănuau la nesfârșit. Era o formă de a se simți oarbă. Poate de-abia așa vezi ce se întâmplă în jurul tău cu adevărat: când se petrece destăinuirea văzului deplin și ascuns, căci ești mereu obișnuit să vezi.

Trecuseră așa cinci ani, Welma plecase de mult din casa familiei Schröder, iar Blanka era acum adolescentă. Se uita în golul din ea cum privesc pictorii valurile din zare, sperând că le pot contura umbrele. Fata urmărea întotdeauna ceea ce nimeni nu observa, ca și cum căuta partea invizibilă a obiectelor.

- Te rog să te îmbraci cu rochia de ocazie, avem oaspeți la masă în seara aceasta! era porunca mamei, care nu admitea să-i fie încălcată.

Blanka rămânea neclintită. O privi îndelung, se așeză pe scaunul de lângă ea și își aținti ochii într-un punct neclar, în timp ce vocea mamei se izbea de un corp împietrit.

„Apoi te întorci la tine după multă vreme, vezi cum ninsoarea cade și mai abundent. Vezi cum era să fii copilă și să mergi pe Ulița podului ca pe mare. Apoi începi să te gândești și mai mult la tine, să aștepți la marginea neprevăzutului și să te bucuri de pânza îngropată lângă tine. Apoi se vor amesteca urme de palme cu apă de ploaie, cu mușcături din rădăcini fără gust, cu amintirile de azi și tot va cădea ninsoarea pe drumul ăsta repetat la nesfârșit.”

Până să mă curețe cineva îmi mai amintesc după-amiaza aceea, ba cu nori, ba cu soare, în care domnișoara Elfriede se pregătea de bal. Mama ei a chemat-o pe slujnica venită de la Dunăre să mă ridice. Fata asta cu tenul brun, dar stins de parcă ducea lipsa soarelui, umbla grijuliu cu mine. Totuși, pentru ifosele tinerei săsoaice nu era suficientă delicatețea ei.

- Leneșo, dă-mi mie foarfecel, nu te mai închina la el, că franjurile mele nu vor mai fi gata nicicând! Oricum, tu ești o venetică, fiindcă nu știi să le croiești după moda de la Viena.

Atunci Maria mă întinse Elfriedei fără să priceapă ce dezastru prevestește, nici mama ei nu băgase de seamă. Dar eu știam că în fiecare seară, când domnul

Hans venea la Elfriede, nu întârzia nici la târg și nici nu i se strica trăsura, ci poposea mai întâi în curtea din spate, în odaia Mariei.

- Fată dragă, unde-ți sunt ochii plecați, mă prinzi în brațe și simt cum inima ta freamătă de plăcere, dar ochii, Marie, ochii tăi negri și frumoși unde te poartă?

- Domnule, știți că eu nu sunt de pe aici. M-au adus cu de-a sila, după ce tatăl stăpânei mele, jupân Zikeli, mi-a vândut casa. Tata îi era datornic. Părinți nu mai am, și-au luat zilele de necaz, iar de fratele mai mare nu știu nimic. Nici n-aș avea la cine să mă întorc.

- Dar mă ai pe mine, Marie.

- Domnule Hans, sunt doar o slujnică. Dacă află domnișoara Elfriede, probabil nici atât n-am să mai fiu. Cu dumneavoastră îmi mai trece urâtul, sunteți singurul care vorbește cu mine. Și ceilalți slujitori de pe aici se feresc, pentru că sunt fată din sud.

- Dar te iubesc, Marie.

- Și eu vă iubesc, domnule Hans, la fel cum iubesc și durerea. E singurul lucru care mi-a mai rămas.

Ochii ei negri se tot pierdeau. Mai tăia un petic din catrafusa aia, îl cosea dincolo. Iar Hans ieșea prin spate, ca să intre din nou pe porțile din față.

- Bună seara, doamnelor! Domnul Zikeli a mai trimis vreo scrisoare? Am auzit de la negustorul Arpad că s-a întâlnit cu dânsul la Leipzig și că ar fi pe drumul de întoarcere.

- Oi, ce veste bună ne-ați adus. N-am primit niciun semn.

- Domnișoară Elfriede, pe dumneavoastră cum vă găsesc? Cu ce v-ați îndeletnicit astăzi?

Elfriede începea să-i povestească, iar el asculta și nu asculta. Gândul lui era la durerea celeilalte. Elfriede era drăguță, dar Maria avea ceva tainic, neliniștitor în frumusețea ei. Auzise de la o bătrână în târg că fetele de la care nu-ți poți lua gândul ar fi vrăjitoare. Mâna Mariei tăia atât de fin cu foarfecele când o surprindea croind încât, pentru el, acolo era singura vrăjitorie. Iubea privirea ei pierdută, deși ar fi vrut să-i smulgă foarfecele ca să taie firul care o lega de acea durere de care ea îi vorbea.

Hans Markel era un tânăr la care toate familiile cu fete de măritat tânjeau. Ar fi vrut ca mâna lină a Mariei să poată tăia și legătura pe care o încheiase cu domnul Zikeli, dar fără acea înțelegere, ar mai fi cunoscut-o el pe fata de dincolo de munți? Că era slujnică era una, bunica lui avea o poveste asemănătoare, iar bunicul

preferase să asculte mai degrabă de șoaptele inimii, decât de zăngănitul florinilor. Cu toate acestea, bunica făcea parte din comunitate, toată lumea o știa de față bună, dar săracă și chiar dacă nunta lor a fost ceva care a stârnit șicane, în scurt timp lucrurile s-au așezat. Pe când Maria nu-i de-a locului, nici nu arată ca o săsoaică. N-o putea aduce în familia lui așa ușor. De atâta tăcere, Elfriede o chema pe Maria să-i aducă foarfecele, acul și ghergheful ca să le treacă timpul mai repede. Nimeni nu băga de seamă cum Hans se lumina la față la intrarea Mariei și nici cum se îmbufna când vedea cât de grosolan lucra Elfriede cu foarfecele, deși tăia doar o ață. Apoi se pierdea din nou, doamnele Zikeli crezând că tânărul suferă și că așteaptă cu răsuflarea tăiată să se facă odată căsătoria. O, de s-ar putea tăia firul?!

Și firul s-a tăiat. Eu l-am tăiat, nu la mult timp după noaptea balului. Supărată, Elfriede m-a dat unui negustor, fiind convinsă că eu i-am adus năpasta. După lungi peregrinări am ajuns în sertarul farmaciei. Acum sunt plin de rugină.

Ajuns la curtea principelui Gábor Bethlen, neliniștea se topi și se preschimbă în fascinație. Vasul *Thériaque* își găsi locul în primul sertar din biroul bibliotecii, unde adesea Gábor își petrecea seriile în sihăstrie. Obişnuia să stea multe seri în întuneric, iar într-una dintre acestea, *Thériaque* văzu în sfârșit lumina lămpii. Gábor ținea în mână vasul, parcă uluit de puterea care se credea că o conține.

- Doar de atât ar fi fost nevoie ca un suflet inocent să nu piară. Niște firicele de praf ar fi putut să o salveze.

Avea o față atât de îndurerată, încât ai fi zis că în ea se reflectau toate nefericirile lumii. Întorcea vasul pe toate părțile, vrând parcă să-i absoarbă esența cu ochii. Era suficient să-l privească și astfel să-l învinuiască.

Seara următoare nu a fost foarte diferită de precedentă. Ba chiar aerul rece ce pătrundea în cameră pe geamul întredeschis făcea să fie și mai mult mister. Chiar și lumina devenea apăsătoare.

- Pe când eram la castelul unchiului Lázár, o cunoscusem pe Hanna, fiica negustorului. În ochii ei albaștri era oglindit cerul, iar râsul ei suna ca un clopoțel. Cu ea cântam la pian și dansam, apoi mergeam la călărit. Alergam prin grajduri, nimic nu ne putea opri, eram nedespărțiți.

Nedespărțiți. Iată din nou că vasul se află în sertar, în întuneric. Nici în întunericul nu îi putea fi prieten la cât era de pustiit Gábor. Au urmat câteva seri în care sertarul nu a mai fost deschis, în schimb, se stârni o agitație, se auzeau voci.

- Cu tot respectul, cum ați putea renunța la titlul de rege pentru a împăca habsburgii? Nu v-ați dorit în tot acest timp să ajungeți rege?

Se auzi pe un ton înalt glasul unei femei, iar scârțaitul podelei deveni ecoul pașilor săi neliniștiți. Smulse parcă din altă lume și plutind năucite prin cameră urmară vorbele lui Gábor:

- Nu de putere am nevoie, pacea e cea care-mi tulbură mintea.

În scurt timp, ușa s-a închis cu un zgomot surd, iar apoi se făcu liniște. Sertarul a fost deschis din nou.

- Ești tu ceea ce-mi lipsește? Am în mână ceva ce mi-am dorit cu disperare, dar de care nu mai am nevoie. L-am primit prea târziu, antidotul. Nu s-a întâmplat să-l am la timpul potrivit, ca nimic de altfel.

Oftă adânc, uitându-se în gol cu ochi aprinși, strângând în pumn flaconul.

- Hanna îmi povestea cum a stat înainte la bunicii ei din Viena. În fiecare vară alerga după fluturi și împletea coronițe din flori de câmp pentru ei. Era o pasăre liberă. Era simplu pentru ea să trăiască bucuria și această ușurință de a trăi o aducea tuturor.

Vocea i s-a spart la sfârșit. A rămas nemișcat, cu ochii umezi ațintiți spre recipient. Avea în mână antidotul universal, dar nu și pentru otrava care îi inunda inima. Gândul că ar fi putut s-o salveze îl măcina de-o viață. De atunci nu-și mai găsea locul, pulverizat fără urmă ca pulberea din flacon împrăștiată în vânt.

În seara următoare parcă și *Thériaque* se simțea mai greu, era umplut acum cu durere, nu cu prafuri tămăduitoare.

- Nu voi reuși să uit niciodată acea zi. Slujnica care a intrat în salon ca o furtună i-a spus ceva unchiului meu în grabă. Apoi acesta a poruncit să fie chemat vraciul și a alergat spre camera Hannei. Ca prin transă, am zărit-o cu capul culcat pe genunchii unchiului, cu fruntea transpirată, abia mai respira. La un moment dat i-am văzut ochii apoși. Când a ajuns vraciul era prea târziu.

O vagă amețelă îl copleși. După un moment de ezitare, se ridică din fotoliu și se îndreptă spre un dulap cu o colecție de vase din sticlă. Într-una din ele a ascuns flaconul. Era hotărât să uite de el pentru totdeauna, în speranța că s-ar putea elibera de chin.

Ani mai târziu, când lumea uitase de mult că biblioteca i-a aparținut cândva lui Gábor, Ecaterina, slujnica casei, găsi vasul cu *Thériaque*. La vederea pudrei pricepu imediat încotro trebuie să se îndrepte. Iat-o la intrarea în farmacie. Era

fascinată de vitrina plină de obiecte misterioase. Oare ce povești ascundeau balanța, foarfecele, cutiuța de sticlă cu ferecături de argint sau toate acele prafuri îmbrăcate în curcubeu? Lângă acestea urma să poposească și vasul găsit de ea.

„Obiectele își amintesc cum toate se uitau la dânsa și așteptau o rafală de vânt care să le amestece corpurile cu al ei și să spulbere mirarea. Nu îndrăzneau să-i spună nimic. Le urmărea atent cu privirea, dar nu cuteza să le atingă. Vedeau în fata aceea o promisiune. Acum își simțeau trupurile neputincioase. Așa-i, nu le mai folosise nimeni de mult timp, dar încă sperau.“

Odată cu trântirea neprevăzută a ușii, se trezesc toate aceste amintiri, iar obiectele din Muzeul Farmaciei își regăsesc un glas al tuturor. În el este surprinsă agonia, dar și speranța că, într-o bună zi, o altă Ecaterina fascinată sau un farmacist priceput se va apleca asupra lor, găsinde-le un sens de a fi care să le scoată din uitare și să le redea o fărâmbă din gloria de odinioară.

Bzzzzzz. Bzzzz. Pleosc.

Muncitorul izbește haina grea de perete, încercând să amuțească musculița săcâitoare. Deranjat că a uitat punga cu mâncare în muzeu, își poartă din nou pașii greoi și oboșiți pe scările învechite. De-abia acum își dă seama, zăpăcit, de dezastrul pe care l-a lăsat în urmă: balanța căzută și cutiuța mătrăgunei spartă, cu cioburile împrăștiate de-a lungul covorului cenușiu. Temându-se să nu fie muștră, încearcă să pună ordine în haosul ivit mai devreme. Ridică axul balanței, apoi talerele acesteia. Nu îi este greu să o assembleze la loc, fiind iscusit la meșterit diverse. Aruncă o privire împrejur, înțelegând că își amintește locul exact în care fusese așezat obiectul: pe colțul dulapului de lângă ușă. Balanța i-a atras atenția de când a intrat prima oară, neînțelegând de ce îl fascinau aceste instrumente învechite și lipsite de utilitate.

Nu cunoaște nici povestea obiectelor, nici motivația oamenilor de a se îmbulzi în muzee pentru a le vedea. Se gândește, însă, la toate uneltele noi de meșteșugit găsite în comerț, care nu egalează nici pe departe uneltele bunicului. Care este diferența? Cu trecerea anilor, bunicul și-a pierdut din vigoarea de odinioară, iar acum îi spune povești fiului său, arătându-i piesele cuprinse de rugină. Timpul, deși aduce degradare, îmbogățește cu povești lucrurile și oamenii. Dar muncitorul nu stăruie asupra acestor gânduri. Vrea doar să ajungă acasă, căci

ziua este pe sfârșite, iar oboseala îi străbate tot trupul. Asigurându-se că totul este așezat la locul convenit, își ridică punga cu mâncare și părăsește camera fără ezitare.

Odată cu închiderea ușii, obiectele din muzeu se adâncesc în același somn pe care l-au cunoscut în ultimele secole. Câte zile sau ani vor trece până la următoarea trezire din amorțeală? Până la o nouă dezmoțire, ele vor fi înfrățite de vidul care le înconjoară, de vreun vizitator buimac care le va tulbura liniștea, ori de vreo musculiță dornică să asculte povești.

„Timpul preschimbă tot, ștergând amintirile așa cum dosul palmei șterge lacrimile unei fete. Nimic nu rămâne, iar timpul seceră aspru tot ceea ce se împotrivește mersului său. Așa cum rondelurile din trunchiul unui copac sau ridurile de pe fața bunicului măsoară nisipul din clepsidră, lăsând istoria în uitare, obiectele își poartă semnele tăcute pentru un timp care a fost ori care va să vină. Ele privesc prin ochi puzderie aceeași poveste. E melancolia lor, a noastră sau a timpului ce ne duce nu se știe unde?“